

LR Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui Mykolui Majauskui

LR Vyriausybei

Kopija: žiniasklaidos atstovams

(siunčiama tik el. paštu)

DĖL AKCIZŲ ĮSTATYMO NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO

2021 m. spalio 14 d.

Vilnius

Kreipiamės į Jus dėl LR Finansų ministerijos iniciatyvos pakeisti kai kurių akcizų įstatymo nuostatų įgyvendinimą, kas turėtų reikšmingos neigiamos įtakos mūsų – Lietuvos mažųjų aludarių – konkurenciniam pranašumui prieš importuojamą trečiųjų šalių aludarių produkciją bei keltų klausimą dėl mūsų verslų išgyvenimo.

Mūsų nuomone, pateiktas dokumento projektas DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. BIRŽELIO 4 D. NUTARIMO NR. 821 „DĖL AKCIZŲ ĮSTATYMO NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO" (toliau – Nutarimo projektas) pažeidžia konkurencinės teisės normas ir yra taisytinas dėl žemiau išdėstytų priežasčių:

1. Pirma, yra pažeistas LR Konkurencijos įstatymo 4(1) str. LRV neatliko numatomo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimo. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4(1) str. nuostata, toks vertinimas turi būti atliktas, jeigu numatomas teisinis reguliavimas padidina ar sumažina rinkoje veikiančių ūkio subjektų veiklos kaštus, nustatydamas skirtingus reikalavimus atskiriems ūkio subjektams ar kitais būdais, yra susijęs su ūkio subjektams teikiama tiesiogine ar netiesiogine parama ar turto suteikimu ūkio subjektų ūkinei veiklai vykdyti ar kitais būdais gali paveikti konkurenciją.

Jei, kaip siūloma Nutarimo projekte, bus nustatyta akcizo lengvata, taikoma ne tik Lietuvos mažajam alaus gamintojui, bet ir iš trečiųjų šalių mažųjų aludarių importuotam ir įvežtam alui, tai turės didelę įtaką dabartinei Lietuvos alaus rinkai ir jose veikiančioms įmonėms. Mažųjų alaus gamybos įmonių Lietuvoje kiekis yra ribotas, siekiantis kelias dešimtis įmonių. Tuo tarpu visame pasaulyje tokių įmonių veikia kelios dešimtys tūkstančių. Taikant 50% akcizo lengvatą importuojamam visų tokių alaus daryklų alui, Vyriausybė *de facto* proteguos prekybininkus ir importuotojus, kurie bus tiesioginiai šios naudos gavėjai ir įgaus konkurencinį pranašumą prieš vietos gamintojus – tiek mažuosius (kurių gamybos kaštai yra didesni dėl mažų veiklos apimčių), tiek ir likusius, priverstus konkuruoti kaina su lengvatinėmis sąlygomis tiekiamą produkciją.

Ši nelygiavertė konkurencinė situacija gali iš pagrindų pakeisti visą Lietuvos alaus rinką ir turėti didžiųjų poveikį šios rinkos subjektų ūkinei veiklai, kadangi galima legvatiniau tarifų tiekiamo importinio alaus pasiūla yra žymiai didesnė, nei visa šalies alaus rinką – t.y. nesunku lengvatiniau importiniu alumi pakeisti visą Lietuvos alaus gamintojų (mažųjų ir likusių) parduodamą apimtį.

2. Antra, Nutarimo projektas nustato importuotojus ir perpardavėjus privilegijuojančio reglamentavimo įtvirtinimą, kas sąlygoja, kad šiuo atveju būtų ribojama konkurencija bei pažeidžiamas LR Konkurencijos įstatymo 4 str., kuris draudžia atskirų ūkio subjektų privilegijavimą. Tačiau pagal Nutarimo projekte siūlomas nuostatas, paramos gavėjais galėtų tapti (lengvatinio akcizo tarifą mokėti) bet kuris prekybos alkoholiu LR licenciją turintis importuotojas ar prekybininkas, neišskiriant ir milijardines apyvartas turinčių didžiausių prekybos tinklų.

Nėra jokių garantijų, kad lengvata bus perkelta užsienio alaus gamintojui ar Lietuvos vartotojui, ją suteikus importuotojams ir perpardavėjams greičiausiai ji ir liks didelės pajamas generuojančioms įmonėms, importuotojams ir perpardavėjams, kas vėlgi prieštarauja Akcizų įstatyme nustatytos lengvatos tikslui.

3. Trečia, LR įstatymai aiškiai apibrėžia subjektus, kuriems gali būti teikiama valstybės parama. **Mažąja alaus darykla** yra laikoma alaus darykla, kuri per kalendorinius metus pagamina nedaugiau kaip 80 tūkst. hektolitrus alaus, kuri teisiškai ir ekonomiškai nepriklauso nuo bet kurios kitos alų gaminančios įmonės, kurios gamybinės patalpos yra fiziškai atskirtos nuo bet kurios kitos alų gaminančios įmonės.

Valstybė privalo atsakingai sureguliuoti lengvatų taikymą įgyvendinant valstybės paramą, įvertinti lengvatų poveikį ūkio subjektams ir Lietuvos pramonei, vadovautis teisingumo ir lygiateisiškumo principais, užkirsti kelią atskirų ūkio subjektų grupių privilegijavimui.

Manome, kad **būtent mažosioms alaus gamybos įmonėms gali būti taikoma valstybės parama**, o ne milijonines pajamas uždirbančioms prekybos įmonėms.

Apibendrinant pastabas, pažymėtina, jog Projekte įtvirtintų nuostatų įgyvendinimas ženkliai paskatins importinės produkcijos pardavimus ir mažins alaus gamybos apimtį Lietuvoje, ko pasekoje mažės darbo vietų Lietuvos alaus pramonėje ir susijusiose vietinės pramonės įmonėse. Tad Akcizo įstatyme įtvirtintos lengvatos tikslas remti Lietuvos mažuosius aludarius ne tik kad nebus pasiektas, bet ir gali turėti atvirkštinį efektą.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus ir tai, kad lengvatos ir apibrėžimų regulaivimas nustatomas ES direktyvoje, **iš Nutarimo projekto turi būti pašalinta galimybė akcizo lengvata naudotis importuotojams, perpardavėjams bei trečiųjų šalių gamintojams**, paliekant lengvatos gavėjais Lietuvos ir ES mažąsias alaus daryklas, taikant sumažintą akcizą pirmiesiems **pagamintiems**

10 000 HTL per kalendorinius metus, atitinkančias 2021 m. birželio 29 d. priimtame LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 1, 3, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 65 IR 74 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYME įtvirtintus kriterijus.

Mažųjų alaus daryklų asociacijos pirmininkė

Lina Šileikienė

Nepriklausomų mažųjų alaus gamintojų asociacijos direktorius

Gintaras Bingelis